

ailem

ailemde merhamet istiyorum

Şiddet Denince...

Hz. Âdem'in oğullarından biri diğerini öldürdüğünde, aslında yeryüzü ilk aile içi şiddete sahne olmuştu. Şiddetin zehirli soluğu, zaman ve mekân sınırı tanımadan insanlığın arasında yayıldı.

Âlemlerin Rabbi, "*Rahmetim gazabımı geçti.*" buyururken (Buhârî, Tevhîd, 22), O'nun bazı kulları ise acımasızlığı seçti.

Şiddet kıtalar dolaşıyor. Şiddete “dur” demek için en yakınımızdan başlamak gerekiyor. Tüm benliğimizle merhameti benimsemek, ailemizde şefkat ve adaleti yaşanır kılmak her geçen gün daha da önem kazanıyor. Çünkü şiddetin kavurucu sıcağından, öfkenin yok edici fırtınasından kaçan her can, aile yuvasının merhametli çatısı altında huzur ve güven bulmayı hak ediyor.

Şiddet Bunun Neresinde?

Şiddet denince akla ilk olarak fiziksel şiddet yani dayak geliyor.

Peki ya görünmüyorsa şiddet? İnsanın “insan olma” vasfına vuruluyorsa görünmeyen sopalar, onurunu zedeliyorsa mesela? Gizlice eziyorsa, benliğini yaralıyorsa? Bakışlarla tokatlıyor, sözlerle tekmeliyor, aşağılamalarla çekiyorsa ruhunun tellerini bir bir? O zaman şiddet yoktur diyebilir miyiz?

Eşi tarafından hakaret gören, azarlanan, küçümsenen, emekleri takdir edilmeyen, aksine sürekli eleştirilen bir insan, kadın olsun erkek olsun şiddet görmüyor diyebilir miyiz? Ev içinde dayığa şahit olan bir yavru, kendi dayak yemese de şiddet mağduru değil midir?

Düşünelim; bir iftirayı şiddet dışında nasıl tanımlayabiliriz? Küfürlü ifadeler, beddualar, kötü lakaplar ezmez mi insanı? Eşleri birbirine örtük kılmişken Yüce Rabbimiz, eşinin mahremini başkalarına anlatmak, onun güvenini kötüye kullanmak şiddet değil de nedir?

Ailesiyle, akrabalarıyla, komşularıyla görüşmesine izin verilmeyen bir kadın şiddet görmüyor mudur? “Dediğimi yapmazsan artık senin annen olmayacağım.” tehdidini duyan küçük bir çocuğun yaşadığı kaygıyı, çektiği ıstırabı neyle ifade edebiliriz? Maaşına el konulan bir büyükanne, zorla çalıştırılan bir genç, istismara uğramış bir çocuk şiddetin pençesinde değil midir?

Ailemde kimse şiddet görmesin

Aile içi şiddet denildiğinde ilk akla gelen kadının kocasından şiddet görmesi oluyor. Oysa bu, şiddetin sadece bir türü. Aile içinde çocuklar da şiddetin odağı olabiliyor, yaşlılar da...

Ailede şiddet konusunda belki de en son akla gelen erkek oluyor. Hâlbuki sözlü, psikolojik ya da ekonomik baskıyla erkeğin de şiddete maruz kaldığı durumlar karşımıza çıkabiliyor. Biz, ailemizde şiddetin hiçbir türünü istemiyoruz, hem de hiç kimseye karşı...

Ailemde Kadın Şiddet Görmesin

Evlilik, omuzlara yük değil, gözlere ışıltı olmalı. İnsan, hayat arkadaşının rakibi değil, sırdaşı olmalı, örtüsü olmalı.

Kadının nikâhla erkeğin “mülkiyetine girmiş” bir insan değil, ona “emanet edilmiş” bir can olduğu bilinmeli.

“Kadınlar konusunda Allah’tan sakının. Çünkü siz onları Allah’ın emaneti olarak aldınız ve Allah’ın adıyla (nikâh kıyarak) kendinize helâl kıldınız.” (Müslim, Hac, 147)

Kadın şiddet görürse...

Kadına yönelik şiddetin yaygın olduğu bir topluma İslam mesajını getiren Allah Resûlü (sav) aile içinde şiddeti kesin bir dille yasaklıyor, *“Allah’ın hanım kullarına vurmayın! ... Hanımlarını döven adamların sizin hayırlılarınız olduğunu sanmayın!”* (Ebû Dâvûd, Nikâh, 41-42) diyordu. Onun ifadesiyle en hayırlı Müslüman, ailesi içinde en güzel davranandı.

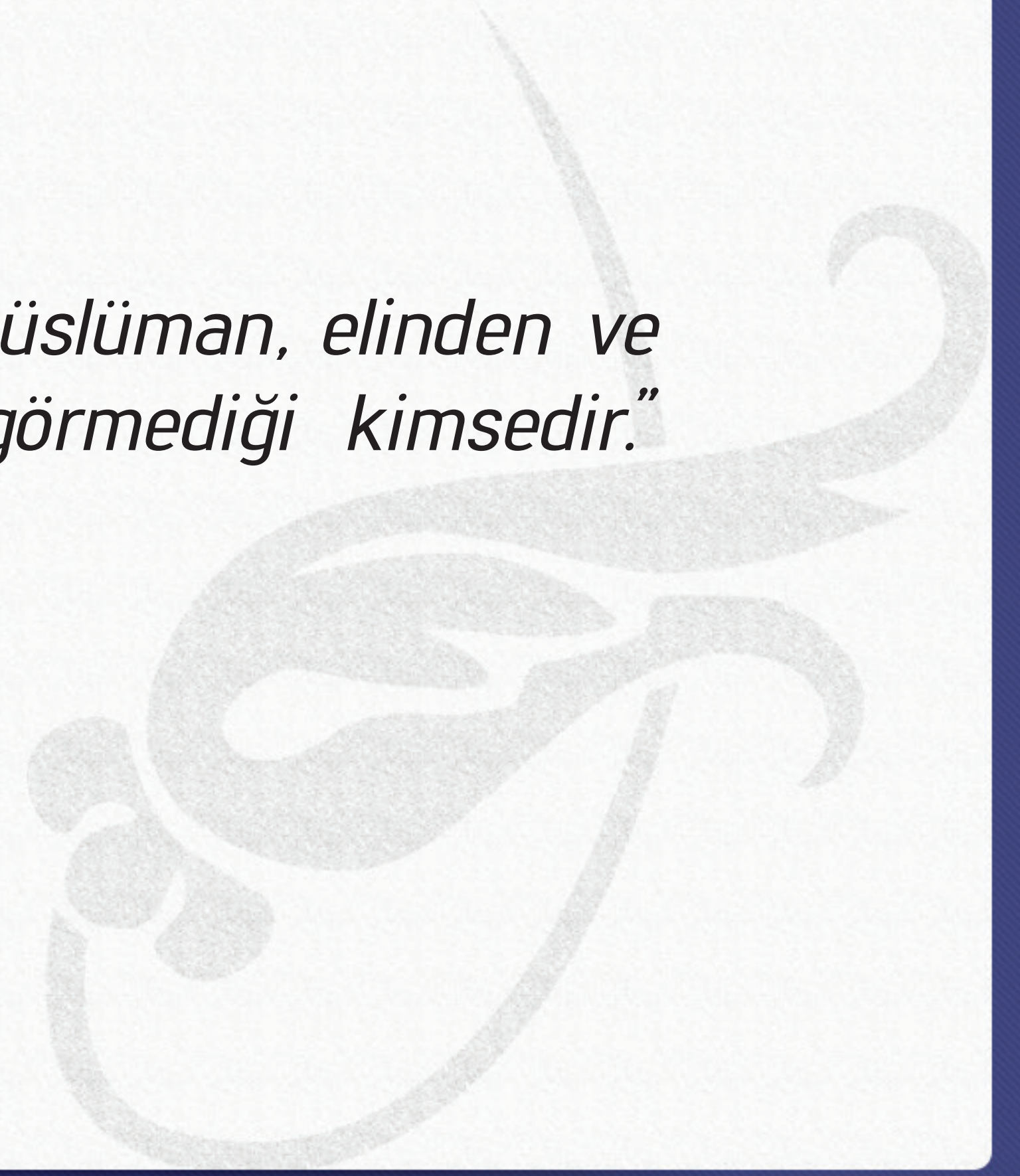
Hal böyleyken bir kadını tehdit etmek, zorla çalıştırmak, parasına el koymak, tartaklamak ya da ev içinde yok saymak şiddettir.

Hangi şekilde olursa olsun şiddet gören bir kadın, yalnızlık, çaresizlik ve yetersizlik hisseder. Özgüveni zedelenir, öfke ve utanç duyar. Uykusu kaçır, sağlığı bozulur, yaşama sevincini yitirir.

Oysa Peygamber Efendimiz der ki, *“Müslüman, elinden ve dilinden diğer Müslümanların zarar görmediği kimsedir.”*

(Buhârî, İman, 4)

Namus iddiasıyla cinayet işlenir mi?

Kadının namusundan ailesindeki erkekleri sorumlu tutan yanlış bir anlayışın izleri, İslam öncesi cahiliye dönemine kadar gider. Oysa ki; “*Mümin erkeklere söyle gözlerini haramdan sakınsınlar, namuslarını korusunlar.*” (Nûr, 24/30) emrinin hemen ardından, “*Mümin kadınlara da söyle gözlerini haramdan sakınsınlar, namuslarını korusunlar.*” (Nûr, 24/31) buyuran Allah’ın, namus konusunda her iki cinsten de aynı hassasiyeti beklediği gayet açıktır.

Bir erkeğin, ailesindeki kadın ve genç kızların güvenliğine özen göstermesi, onları koruması gayet doğaldır. Ancak kendisini savunmasına bile izin vermeden bir kadını cezalandırmanın İslam dini ile bağdaşması mümkün değildir. Zira insanın iffetle ilgili bir hatası olsa bile, hukuki yollardan cezalandırılması gerekir ve en yakınları dâhil kimsenin böyle bir infaza hakkı yoktur. Namus cinayeti, hem işleyenin hem de teşvik eden ya da seyirci kalan aile büyüklerinin ortak olduğu büyük bir suçtur.

Ailemde Çocuk Şiddet Görmesin

Terbiye etmek için dövmek mi lâzım?

Çocuklara uygulanan şiddetin gerekçesi çoğu zaman “eğitim”dir. Kimilerinin zannettiğine göre, “Dayak cennetten çıkmıştır.” “Kızını dövmeyen, dizini döver.” Çocuğun eğitiminde atılan bir tokat, edilen bir hakaret, sıkılan bir yumruk şiddet sayılmaz! Hâlbuki körpe yüreklerde ne derin izler bırakır alaylar... İntikam gibi, kin gibi, hınç gibi ne ağır duygular yaşatır bağırmalar...

Çocuğun doğruyu öğrenmesi için hatasını fark etmesini sağlamak, onu tatlı bir dille uyarmak ve tekrar denemesine izin vermek ise peygamber yöntemidir. Hurma ağaçlarını taşıyan küçük bir çocukla Rahmet Peygamberi arasında geçen olay, terbiye etmek (!) için de olsa bir çocuğun şiddeti hak etmediğine en güzel örnektir.

Çocuđu yakalayanlar, cezalandırması için Peygamberimizin huzuruna getirirler. Peygamberimiz onu azarlamak yerine, *“Evlâdım, ağaçları niye taşıyorsun?”* diye sorar. *“Çünkü karnım aç.”* der çocuk. O zaman Peygamberimiz *“Hurma ağaçlarını taşılama da altlarına dökülenleri ye.”* buyurarak ona doğru davranışı öğretir. Kızıp vurmadığı gibi, aksine başını okşayarak *“Allah’ım, bu yavrunun karnını doyur.”* diye dua eder. (Ebû Dâvûd, Cihâd, 85)

Çok kızmak şiddetin bahanesi mi?

Çocuklar bazen de anne babalarını çok kızdırdıkları için (!) şiddete maruz kalırlar. Peki, çocuğumuzun yaptığı ve bizi çok öfkeliendiren o davranışı bizden daha güçlü bir adam yapsa ona da aynı sert tepkiyi gösterir miyiz? Ya da söz konusu hatayı en sevdiğimiz arkadaşımız yapsa, ona da hakaret eder miyiz? Yoksa alttan alır, sabreder, hoş görür, affeder miyiz?

Bu çelişkinin üzerinde biraz düşünelim: Öfkeye engel olamıyor muyuz yoksa engel olmak için yeterince uğraşmıyor muyuz? Öfkeyi şiddete dönüştürmemizin sebebi, kendimizi karşıımızdakinden daha güçlü hissetmemiz olabilir mi? Ya da kendimizi çocuğumuzun sahibi gibi görmemiz?

Oysa çocuk, “Allah’ın emaneti”dir. Eşsiz bir nimet, nadide bir emanettir. Dolayısıyla anne babası, onun üzerinde her türlü tasarruf hakkına sahip olmadıklarını, Emanetin Sahibine bir gün hesap vereceklerini unutmamalıdır.

Yorgun, stresli ve sinirli olduğumuzda aile fertlerimizi incitmemenin etkili bir yolu, sessiz kalmak olabilir. Sevgili Peygamberimiz *“Biriniz hiddetlendiğinde ayakta ise hemen otursun. Öfkesi giderse iyi, şayet gitmezse o zaman da yaslansın.”* (Müsned, V, 152) buyurmuştur.

Çocuk şiddet görürse...

Bazen eller kalkmaz, tekmeler savrulmaz ama görünmeyen birelyakasına yapışmıştır çocuğun. Sert bir dille azarlanmış, tehdit edilmiş, küçük düşürülmüş, arkadaşlarıyla ya da kardeşleriyle kıyaslanmış, alay konusu edilmiş olabilir. Aile içi çatışmalarda taraf tutmaya zorlanmış, aile fertlerinden birisinin şiddete uğradığına şahit olmuş ya da anne babası tarafından dert ortağı seçilmiş ve çözümlenmesi imkânsız problemlerin altında ezilmiş olabilir.

Şiddetin bütün bu farklı görünümleri, çocuğun duygu dünyasını altüst eder, ruh sağlığını örseler. Hem kendine olan güvenini sarsar hem de anne babasıyla kurduğu bağı zayıflatır. Kendisini suçlu ve çaresiz hissetmesine, yetersiz ve başarısız olduğuna inanmasına yol açar. En kötüsü de şiddeti bir davranış modeli olarak görüp öğrenmesine ve başkalarına uygulamasına sebep olur. Hatta acı günlerin, dayakların, hakaretlerin intikamını almaya niyetlenir ve gün gelir anne babasına el kaldırır.

Ona bunları yaşatmayalım! Yavrumuzu onurlu, erdemli, hem bedenen hem de ruhen sağlıklı ve mutlu bir insan olarak yetiştirebilmek için onu her türlü şiddetten korumaya özen gösterelim. Davranışlarımızın, sözlerimizin, bakışlarımızın, kararlarımızın merhamet mi şiddet mi içerdiği üzerinde bir kez daha düşünelim. Ailemizi yaralayan söz ve davranışlarımızı değiştirmek için gayret gösterelim.

Bu noktada, çocukluğu Sevgili Peygamberimizin yanında geçen, yıllarca onunla kalıp ona hizmet eden Enes b. Mâlik'in bize anlattıklarına kulak verelim: *“Resûlullah'a on sene hizmet ettim. Vallahi, bana bir kez olsun 'Öf!' bile demedi. Herhangi bir şeyden dolayı, 'Niçin böyle yaptın?' ya da 'Söyle yapsaydın ya!' demedi. Yaptığım hiçbir şey için beni ayıplamadı, azarlamadı.”*

(Müslim, Fedâil, 51-54)

Ailemde Yaşlı Şiddet Görmesin

Yaşlılık döneminde anne babanın hakkı, çocuğun ise sorumluluğu daha fazladır. Bu sorumluluğu Rabbimiz şöyle açıklar: *“Rabbin, sadece kendisine kulluk etmenizi, anne babanıza da iyi davranmanızı kesin bir şekilde emretti. Onlardan biri veya her ikisi senin yanında yaşlanırsa, kendilerine ‘öf!’ bile deme; onları azarlama; ikisine de güzel söz söyle. Onlara merhamet ederek tevazu kanadını indir ve de ki: Rabbim, Tıpkı beni küçükken koruyup yetiştirdikleri gibi sen de onlara acı.”* (İsrâ, 17/23-24)

Yaşlı şiddet görürse...

Bazen bir şey sorduklarında, bir konuda fikirlerini ifade ettiklerinde azarlanıverir yaşlılar. Oysa onlar çocukları küçükken defalarca aynı soruyu sorduğunda bıkmadan cevap vermişler; çocuklarının hatalarını, dikkatsizliklerini telafi etmişler; nazlarına katlanmışlardır. Şimdi evlatlarından aynı şekilde muhabbet ve şefkat görmelidirler. Bazen onlar da hastalanacak, nazlanacaktır.

Yaşlılarımızın “yük olma” duygusunu yaşamalarına müsaade etmeyelim. Yaşlılarımızı ihmal etmeyelim; kendi kendilerine yetemedikleri, kişisel ihtiyaçlarını tek başlarına karşılayamadıkları dönemde temizlik, beslenme ve bakımlarını itinayla ve sevgiyle yapalım.

Anne veya babasının yaşlılık dönemine yetiştiği halde gönüllerini hoş tutmayan, onlara hizmet ederek Allah'ın rızasını kazanma fırsatını kaçıran, Peygamberimizin “Burnu sürtülsün!” (Müslim, Birr, 9) diyerek kınadığını unutmamalıyız.

Ailemiz Merhamet Ocağı Olsun

İnsan şefkatle de şiddetle de çok küçük yaşlardan itibaren tanışır. Ancak şiddet kelimesinin kesinlikle uğramaması gereken yer ailedir.

Unutmamalym ki, Allah'ın merhametine mazhar olmanın en etkili yollarından biri, insanlara merhamet etmektir. Peygamber Efendimiz bu gerçeği şöyle dile getirir: “*İnsanlara merhamet etmeyene Allah da merhamet etmez.*” (Buhârî, Tevhid, 2)
Hele de bu insanlar, eşimiz, çocuklarımız, aile büyüklerimiz ise...

